Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

4. června 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Příslušnost, uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností – Nařízení (ES) č. 4/2009 – Článek 41 odst. 1 – Soudní spolupráce v občanských věcech – Nařízení (EU) č. 1215/2012 – Článek 24 bod 5 – Právní titul, kterým se konstatuje existence pohledávky výživného a který byl prohlášen za vykonatelný – Návrh na zastavení výkonu – Příslušnost soudu členského státu výkonu“

Ve věci C-41/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Amtsgericht Köln (okresní soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) ze dne 14. ledna 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 23. ledna 2019, v řízení

FX

proti

GZ, ze zákona zastoupené svojí matkou,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, L. S. Rossi (zpravodajka), J. Malenovský, F. Biltgen a N. Wahl, soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: M. Krausenböck, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. listopadu 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za FX H. W. Junkerem, Rechtsanwalt,

– za GZ zastoupenou zákonným zástupcem, její matkou paní B.,

– za německou vládu J. Möllerem, M. Hellmannem a U. Bartlem, jako zmocněnci,

– za polskou vládu B. Majczynou, R. Stańczykem a S. Żyrek, jako zmocněnci,

– za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, P. Barros da Costa, L. Medeiros a S. Duarte Afonso, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Evropskou komisi M. Wilderspinem a M. Heller, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. února 2020,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (Úř. věst. 2009, L 7, s. 1) a čl. 24 bodu 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi FX s bydlištěm v Německu a jeho nezletilou dcerou GZ, která je ze zákona zastoupena svojí matkou a má bydliště v Polsku, ve věci příslušnosti předkládajícího soudu k rozhodnutí o návrhu FX na zastavení vymáhání pohledávky výživného, k jehož platbě je povinen.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 4/2009

3 Body 9 až 11, 30 a 44 odůvodnění nařízení č. 4/2009 zní takto:

„(9) Oprávněný z výživného by měl mít možnost snadno dosáhnout v jednom členském státě rozhodnutí, které bude automaticky vykonatelné v jiném členském státě bez dalších formalit.

(10) Aby bylo možno dosáhnout tohoto cíle, je vhodné vytvořit nástroj Společenství v oblasti vyživovacích povinností, jenž by shrnoval ustanovení o kompetenčních sporech, kolizní normy a ustanovení o uznávání, vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí, o právní pomoci a o spolupráci mezi ústředními orgány.

(11) Působnost tohoto nařízení by měla zahrnout všechny druhy vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, rodičovství, manželství či švagrovství, aby tak bylo možno zajistit rovné zacházení se všemi oprávněnými z výživného. Pro účely tohoto nařízení by měl být pojem ‚vyživovací povinnosti' vykládán samostatně.

[…]

(30) S cílem urychlit v jiném členském státě výkon rozhodnutí vydaného v členském státě vázaném [protokolem o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti podepsaným dne 23. listopadu 2007 v Haagu, který byl schválen jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2009/941/ES ze dne 30. listopadu 2009 (Úř. věst. 2009, L 331, s. 17)] by měly být omezeny důvody pro odmítnutí uznání nebo odložení výkonu, které může povinný uplatňovat z důvodu přeshraniční povahy pohledávky výživného. Tímto omezením by neměly být dotčeny důvody pro odmítnutí uznání nebo odložení výkonu stanovené vnitrostátním právem, které jsou slučitelné s důvody uvedenými v tomto nařízení, jako je vyrovnání dluhu povinným v době výkonu nebo vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí.

[…]

(44) Toto nařízení by mělo změnit nařízení [Rady] (ES) č. 44/2001 [ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42)] nahrazením příslušných ustanovení uvedeného nařízení týkajících se vyživovacích povinností. S výhradou přechodných ustanovení tohoto nařízení by měly členské státy ode dne použitelnosti tohoto nařízení používat v oblasti vyživovacích povinností ustanovení tohoto nařízení týkající se příslušnosti, uznávání, vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí a o soudní pomoci namísto ustanovení nařízení (ES) č. 44/2001.“

4 Článek 1 odst. 1 nařízení č. 4/2009 stanoví:

„Toto nařízení se použije na vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství nebo švagrovství.“

5 Článek 2 tohoto nařízení stanoví:

„1. Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1) ‚rozhodnutím‘ rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností vydané soudem členského státu bez ohledu na to, jak je označeno, včetně usnesení, rozsudku, nařízení nebo příkazu k výkonu rozhodnutí, […]

[…]

4) ‚členským státem původu‘ členský stát, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno, […]

5) ‚členským státem výkonu‘ členský stát, v němž má být proveden výkon rozhodnutí, […]

[…]“

6 V článku 3 zmíněného nařízení je uvedeno:

„K rozhodování ve věcech vyživovacích povinností je v členských státech příslušný

a) soud místa, v němž má odpůrce místo obvyklého pobytu, nebo

b) soud místa, v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu, nebo

[…]“

7 Článek 8 téhož nařízení, nadepsaný „Omezení řízení“, v odstavci 1 stanoví:

„Je-li vydáno rozhodnutí v členském státě nebo ve smluvním státě [úmluvy o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů podepsané dne 23. listopadu 2007 v Haagu, která byla schválena jménem Evropské unie rozhodnutím Rady 2011/432/EU ze dne 9. června 2011 (Úř. věst. 2011, L 192, s. 39)], v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu, nemůže povinný podat návrh na změnu rozhodnutí nebo na vydání nového rozhodnutí v jiném členském státě, dokud má oprávněný místo obvyklého pobytu ve státě, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno.“

8 Kapitola IV nařízení č. 4/2009, nadepsaná „Uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí“, je rozdělena na tři oddíly a uplatní se zejména na výkon rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností. Podle článku 16 nařízení č. 4/2009 platí, že oddíl 1, který obsahuje články 17 až 22 tohoto nařízení, se použije na rozhodnutí vydaná v členském státě, který je vázán protokolem o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti, a oddíl 2, který zahrnuje články 23 až 38 uvedeného nařízení, se použije na rozhodnutí vydaná v členském státě, který tímto protokolem vázán není; oddíl 3, který obsahuje články 39 až 43 téhož nařízení, pak obsahuje ustanovení společná pro všechna rozhodnutí.

9 V článku 41 nařízení č. 4/2009, nadepsaném „Vykonávací řízení a podmínky výkonu“, který je obsažen v oddílu 3 kapitoly IV tohoto nařízení, je uvedeno:

„1. S výhradou tohoto nařízení se řízení o výkonu rozhodnutí vydaných v jiném členském státě řídí právem členského státu výkonu. Rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je vykonatelné v členském státě výkonu, se vykoná za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v tomto členském státě výkonu.

[…]“

10 Článek 42 uvedeného nařízení stanoví:

„Rozhodnutí vydané v jednom členském státě nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé v členském státě, ve kterém bylo navrženo uznání, prohlášení vykonatelnosti nebo výkon.“

11 Článek 64 odst. 2 nařízení č. 4/2009 stanoví:

„Právo subjektu veřejné správy jednat namísto osoby, která má nárok na výživné, nebo uplatnit nárok na úhradu dávek poskytnutých oprávněnému namísto výživného, se řídí právem, jímž se řídí tento subjekt.“

Nařízení č. 1215/2012

12 V bodě 10 odůvodnění nařízení č. 1215/2012 je uvedeno:

„Oblast působnosti tohoto nařízení by měla zahrnovat všechny hlavní věci spadající do oblasti občanského a obchodního práva kromě určitých přesně stanovených záležitostí, zejména vyživovacích povinností, které by měly být vyloučeny z působnosti tohoto nařízení vzhledem k přijetí nařízení [č. 4/2009].“

13 Článek 1 nařízení č. 1215/2012 stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. […]

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

[…]

e) vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství nebo příbuzenských vztahů;

[…]“

14 Článek 24 nařízení č. 1215/2012, který se nachází v oddílu 6 kapitoly II tohoto nařízení, nadepsaném „Výlučná příslušnost“, stanoví:

„Bez ohledu na bydliště stran mají výlučnou příslušnost tyto soudy členského státu:

[…]

5) pro řízení, jejichž předmětem je výkon rozhodnutí, soudy členského státu, v němž byl nebo má být výkon rozhodnutí proveden.“

Německé právo

ZPO

15 V ustanovení § 767 Zivilprozessordnung (občanský soudní řád), ve znění použitelném na spor v původním řízení (BGBl. 2007 I, s. 1781, dále jen „ZPO“), nadepsaném „Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí“, je uvedeno:

„(1) Povinný musí vznést námitky, které jsou namířeny proti nároku, jak byl zjištěn v rozhodnutí, v rámci návrhu podaného u soudu prvního stupně.

(2) Tyto námitky jsou přípustné pouze tehdy, pokud důvody, na nichž se zakládají, nastaly až po ukončení ústní části řízení, během níž měly být námitky vzneseny v souladu s ustanoveními tohoto zákona, a pokud již nemohou být uplatněny ve formě opravného prostředku.

(3) Povinný musí v návrhu vznést veškeré námitky, které může uplatnit v okamžiku jeho podání.“

FamFG

16 V ustanovení § 120 Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zákon o řízení v rodinných a nesporných věcech, dále jen „FamFG“), nadepsaném „Výkon“, je uvedeno:

„(1) Výkon rozhodnutí v manželských a rodinných věcech se provede podle ustanovení [ZPO] o nuceném výkonu rozhodnutí.

[…]“

AUG

17 V ustanovení § 40 Auslandsunterhaltsgesetz (zákon o vymáhání pohledávek výživného ve styku s cizími státy) ze dne 23. května 2011 (BGBl. 2011 I, s. 898, dále jen „AUG“) je uvedeno:

„(1) Má-li být výkon povolen na základě určitého právního titulu, soud rozhodne, že tento titul musí být opatřen doložkou vykonatelnosti […]“

18 V ustanovení § 66 AUG, nadepsaném „Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí“, je uvedeno:

„(1) Je-li cizí právní titul vykonatelný bez řízení o prohlášení vykonatelnosti podle nařízení č. 4/2009 nebo je prohlášen za vykonatelný podle uvedeného nařízení […], povinný může vznést námitky proti nároku samému v rámci řízení podle § 120 odst. 1 [FamFG] ve spojení s § 767 [ZPO]. Je-li předmětným právním titulem soudní rozhodnutí, uvedené platí pouze tehdy, pokud důvody, ze kterých námitky vycházejí, nastaly až po přijetí tohoto rozhodnutí.

[…]

(3) Návrh na základě § 120 odst. 1 [FamFG] ve spojení s § 767 [ZPO] musí být podán u soudu, jemuž byla předložena žádost o vyznačení doložky vykonatelnosti. […]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 Rozhodnutím Sądu Okręgowego w Krakowie [okresní soud v Krakově (Polsko)] ze dne 26. května 2009 bylo FX uloženo, aby své nezletilé dceři GZ hradil měsíční výživné ve výši přibližně 100 eur, a to zpětně od června 2008.

20 Na návrh GZ ze dne 20. července 2016 Amtsgericht Köln (okresní soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) usnesením ze dne 27. července 2016 rozhodl o vyznačení doložky vykonatelnosti na výše uvedeném rozhodnutí Sądu Okręgowego w Krakowie (okresní soud v Krakově).

21 Na základě tohoto právního titulu, který byl prohlášen za vykonatelný, GZ, ze zákona zastoupená svojí matkou, podala proti FX v Německu podnět k zahájení řízení o výkonu rozhodnutí. FX s tímto řízením nesouhlasil a dne 5. dubna 2018 podal u Amtsgericht Köln (okresní soud v Kolíně nad Rýnem) návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podle § 767 ZPO.

22 FX na podporu tohoto návrhu namítl, že dlužné výživné dotčené ve věci v původním řízení již bylo zaplaceno, a to buď – do roku 2010 – přímo, nebo od prosince 2010 prostřednictvím Fondu výživného (Polsko), kterému FX uhradil částky vyplacené GZ v rámci svých finančních možností. FX tvrdil, že převážná část této pohledávky v každém případě zanikla.

23 Předkládající soud má zaprvé pochybnosti o tom, zda návrh na zastavení výkonu rozhodnutí, který u něj podal FX, spadá do jeho mezinárodní příslušnosti.

24 Uvedený soud má za to, že pokud by měl být tento návrh kvalifikován jako návrh ve věcech vyživovacích povinností ve smyslu článku 1 nařízení č. 4/2009, podle tohoto nařízení by neměl žádnou mezinárodní příslušnost a příslušné k posouzení námitky, kterou FX dovozuje z toho, že dlužné výživné dotčené ve věci v původním řízení již bylo uhrazeno, by tedy byly pouze polské soudy.

25 Předkládající soud v tomto ohledu poznamenává, že část německé doktríny má za to, že návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podle § 767 ZPO je třeba kvalifikovat jako návrh ve věcech vyživovacích povinností ve smyslu nařízení č. 4/2009, jelikož námitky vznesené v rámci takového návrhu, a to zejména ty, které vycházejí z uhrazení dlužné částky nebo postoupení pohledávky, se v konečném důsledku netýkají způsobu, jakým byl proveden výkon rozhodnutí, který se posuzuje pouze z hlediska právních předpisů o výkonu rozhodnutí, nýbrž exekučního titulu jako takového. Předkládající soud rovněž zdůrazňuje, že tento návrh na zastavení výkonu rozhodnutí funkčně odpovídá návrhu na snížení výše pohledávky výživného, ve vztahu k níž byl vydán exekuční titul, přičemž na takový návrh na změnu se podle článku 8 nařízení č. 4/2009 vztahují kritéria příslušnosti uvedená v tomto nařízení. Tento výklad, k němuž se přiklání část německé doktríny a předkládající soud je odhodlán se s ním ztotožnit, je podle názoru uvedeného soudu jako jediný slučitelný s cílem tohoto nařízení, kterým je zaručit oprávněnému z výživného ochranu a výhodnější postavení z hlediska pravidel příslušnosti, aniž

by se oprávněný musel před soudy členského státu vymáhajícího pohledávku, ve vztahu k níž byl vydán exekuční titul, bránit proti návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí, jehož předmětem jsou hmotněprávní námitky týkající se uvedené pohledávky.

26 Předkládající soud dále poznamenává, že německý zákonodárce je naopak zjevně toho názoru, že k rozhodování o takovém návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí, jako je návrh upravený v § 767 ZPO, v němž je povinný oprávněn vznést námitky směřující proti nároku samému, jsou příslušné soudy členského státu výkonu rozhodnutí o pohledávce výživného. Předkládající soud je toho názoru, že převládající německá doktrína má rovněž za to, že takový návrh na zastavení výkonu rozhodnutí nepatří mezi návrhy ve věcech vyživovacích povinností ve smyslu nařízení č. 4/2009, a to zejména proto, že cílem požadované právní ochrany je pouze vymožení pohledávky, zatímco existence původního právního titulu zůstává nedotčena.

27 Pokud by se měl uplatnit tento druhý přístup, předkládající soud se zadruhé táže, zda by pak měl být návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podaný FX kvalifikován jako „návrh, jehož předmětem je výkon rozhodnutí“ ve smyslu čl. 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012.

28 Uvedený soud je toho názoru, že na tuto otázku nelze odpovědět pouze na základě rozsudků ze dne 4. července 1985, AS-Autoteile Service (220/84, EU:C:1985:302), a ze dne 13. října 2011, Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653). Tyto rozsudky totiž byly vyneseny v souvislosti s právní úpravou, která se uplatňovala před vstupem nařízení č. 4/2009 v platnost. Podle článku 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 1215/2012 nadto platí, že se toto nařízení nevztahuje na vyživovací povinnosti.

29 Za těchto podmínek se Amtsgericht Köln (okresní soud v Kolíně nad Rýnem) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jedná se v případě návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí podle § 767 [ZPO] směřujícího proti cizímu právnímu titulu, jímž se konstatuje existence pohledávky výživného, o návrh ve věcech vyživovacích povinností ve smyslu nařízení [č. 4/2009]?

2) V případě záporné odpovědi na [první] otázku, jedná se v případě návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí podle § 767 [ZPO] směřujícího proti cizímu právnímu titulu, jímž se konstatuje existence pohledávky výživného, o návrh, jehož předmětem je výkon rozhodnutí, ve smyslu čl. 24 bodu 5 nařízení [č. 1215/2012]?“

K předběžným otázkám

30 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podaný povinným z výživného, který směřuje proti výkonu rozhodnutí soudu členského státu původu, který povinnost platit výživné konstatoval, spadá do oblasti působnosti nařízení č. 4/2009, nebo do oblasti působnosti nařízení č. 1215/2012, jakož i do mezinárodní příslušnosti soudů členského státu výkonu.

31 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že zejména z bodů 10 a 11 odůvodnění, čl. 1 odst. 1 a článku 2 nařízení č. 4/2009 vyplývá, že toto nařízení je nástrojem Evropské unie, který obsahuje především ustanovení o kompetenčních sporech, kolizní normy a ustanovení o uznávání, vykonatelnosti a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, rodičovství, manželství či švagrovství.

32 Unijní normotvůrce zamýšlel tímto nástrojem nahradit ustanovení v oblasti vyživovacích povinností uvedená v nařízení č. 44/2001 ustanoveními, která vzhledem ke zvláštní naléhavosti řešení pohledávek výživného zjednodušují, a tak i zrychlují řízení před soudem příslušným pro vykonávací řízení

(rozsudek ze dne 9. února 2017, S., C-283/16, EU:C:2017:104, bod 32). Nařízení č. 4/2009 za tímto účelem obsahuje kapitolu IV, nadepsanou „Uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí“, která upravuje především výkon rozhodnutí soudů členských států ve věcech vyživovacích povinností.

33 Nařízení č. 4/2009 tedy představuje – pokud jde zejména o otázky příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí ve specifické oblasti vyživovacích povinností – *lex specialis*, což ostatně potvrzuje i nařízení č. 1215/2012, kterým bylo zrušeno nařízení č. 44/2001. Z článku 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 1215/2012, ve spojení s bodem 10 odůvodnění tohoto nařízení totiž vyplývá, že vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství a příbuzenských vztahů jsou po přijetí nařízení č. 4/2009 z věcné působnosti tohoto nařízení vyloučeny.

34 Jak tedy v podstatě uvedl generální advokát v bodech 39 a 40 svého stanoviska, takový spor, jako je spor ve věci v původním řízení, který byl předložen soudu členského státu (členský stát výkonu) a jehož předmětem je výkon rozhodnutí, které bylo v tomto členském státě prohlášeno za vykonatelné a které vydal soud jiného členského státu (členský stát původu) ve věci vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů, spadá do oblasti působnosti nařízení č. 4/2009, především pak do oblasti působnosti kapitoly IV tohoto nařízení.

35 Okolnost, že vnitrostátnímu soudu je obdobně jako předkládajícímu soudu předložen návrh na zastavení výkonu rozhodnutí soudu členského státu původu, který konstatoval existenci pohledávky výživného, na tomto závěru nic nemění. Jak totiž Soudní dvůr rozhodl, návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podle § 767 ZPO úzce souvisí s řízením o výkonu rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. července 1985, AS-Autoteile Service, 220/84, EU:C:1985:302, bod 12). Pokud se tedy takový návrh týká výkonu rozhodnutí ve věci vyživovacích povinností, stejně jako toto rozhodnutí spadá do oblasti působnosti nařízení č. 4/2009.

36 Co se zadruhé týče pochybností, které má předkládající soud o své mezinárodní příslušnosti – coby soud členského státu výkonu rozhodnutí o pohledávce výživného – k rozhodnutí o takovém návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí, jako je návrh dotčený ve věci v původním řízení, je třeba uvést, že i když nařízení č. 4/2009 obsahuje v kapitole IV soubor ustanovení týkajících se výkonu rozhodnutí ve věcech vyživovacích povinností, žádné z těchto ustanovení se výslovně netýká příslušnosti ve fázi výkonu rozhodnutí.

37 Mezi ustanoveními oddílu 3 kapitoly IV nařízení č. 4/2009, nadepsaného „Společná ustanovení“, je nicméně uveden čl. 41 odst. 1, podle kterého platí, že s výhradou tohoto nařízení se řízení o výkonu rozhodnutí vydaných v jiném členském státě řídí právem členského státu výkonu a rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je vykonatelné v členském státě výkonu, se vykoná za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v tomto členském státě výkonu.

38 Z tohoto ustanovení nařízení č. 4/2009 implicitně a nutně vyplývá, že návrh, který úzce souvisí s řízením o výkonu rozhodnutí vydaného soudem členského státu původu, kterým byla konstatována existence pohledávky výživného, jako je návrh na zastavení výkonu rozhodnutí dotčený ve věci v původním řízení, spadá stejně jako samotný návrh na výkon uvedeného rozhodnutí do příslušnosti soudů členského státu výkonu.

39 Kdyby příslušný soud členského státu výkonu, jemuž věc předložil oprávněný z výživného za účelem výkonu rozhodnutí, které bylo v tomto členském státě prohlášeno za vykonatelné, musel v tomto ohledu v každém případě konstatovat svou nepříslušnost k rozhodnutí o návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí ve prospěch členského státu původu, jelikož tento soud je coby soud členského státu místa pobytu oprávněného podle čl. 3 písm. b) nařízení č. 4/2009 nejvhodnější pro zajištění ochrany tohoto oprávněného, odporovalo by to především cílům připomenutým v bodě 32 tohoto rozsudku, které spočívají v jednoduchosti a rychlosti a které sleduje nařízení č. 4/2009 a zejména systém, do něhož spadá čl. 41 odst. 1 tohoto nařízení.

40 Soudní dvůr totiž rozhodl, že blízkost příslušného soudu a oprávněného z výživného nepředstavuje jediný cíl nařízení č. 4/2009 (rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Sanders a Huber, C-400/13 a C-408/13, EU:C:2014:2461, bod 40). Cílem tohoto nařízení je také zajistit řádný výkon spravedlnosti, a to nejen ve smyslu co možná nejlepší organizace soudnictví, ale také s ohledem na zájem účastníků řízení, ať už se jedná o navrhovatele, nebo odpůrce, aby zejména měli usnadněný přístup ke spravedlnosti a aby byla pravidla příslušnosti předvídatelná (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Sanders a Huber, C-400/13 a C-408/13, EU:C:2014:2461, bod 29).

41 Povinnost soudu členského státu výkonu v každém případě prohlásit svou nepříslušnost k rozhodnutí o takovém návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí, jako je návrh dotčený ve věci v původním řízení, ve prospěch soudu členského státu původu, který konstatoval existenci pohledávky výživného, by dále nevedla k co možná největšímu usnadnění mezinárodního vymáhání pohledávek výživného v souladu s jedním z hlavních cílů nařízení č. 4/2009, nýbrž naopak k prodloužení a nepřiměřenému zkomplikování řízení a ve vztahu k účastníkům řízení ke ztrátě času a vynaložení dalších nezanedbatelných nákladů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Sanders a Huber, C-400/13 a C-408/13, EU:C:2014:2461, bod 41).

42 Z toho vyplývá, že soud členského státu výkonu, kterému byl předložen návrh na výkon rozhodnutí vydaného soudem členského státu původu, který konstatoval existenci pohledávky výživného, je na základě nařízení č. 4/2009 a zejména jeho čl. 41 odst. 1 příslušný k rozhodnutí o návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí, pokud tento návrh úzce souvisí s návrhem na výkon rozhodnutí, který u něj byl podán.

43 V tomto ohledu je třeba dodat, že ve věci v původním řízení se návrh na zastavení výkonu rozhodnutí opírá o tvrzení navrhovatele, že dotčené dlužné výživné již z velké části přímo nebo nepřímo, prostřednictvím Fondu výživného, uhradil.

44 I když Soudnímu dvoru přísluší, aby poskytl prvky výkladu nařízení č. 4/2009, které budou pro předkládající soud ve vztahu k takovému důvodu předmětného návrhu užitečné, je výlučně na uvedeném soudu, aby posoudil skutkové okolnosti a důkazy předložené účastníky původního řízení na podporu jejich tvrzení.

45 Jak uvedl generální advokát v bodě 78 svého stanoviska, důvod vycházející z toho, že dluh byl vyrovnán, patří mezi důvody, které jsou v obecné rovině zohledňovány ve fázi výkonu rozhodnutí, jak je to ostatně zdůrazněno v bodě 30 odůvodnění druhé větě nařízení č. 4/2009, v němž je uvedeno, že vyrovnání dluhu povinným v době výkonu patří mezi důvody pro odmítnutí uznání nebo odložení výkonu stanovené vnitrostátním právem, které jsou slučitelné s tímto nařízením.

46 Pokud bylo rozhodnutí vydáno v členském státě, ve kterém má oprávněný místo obvyklého pobytu, takový důvod, který uplatní povinný na podporu návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí u soudu členského státu výkonu, nesměřuje ani ke změně tohoto rozhodnutí nebo vydání nového rozhodnutí v posledně uvedeném členském státě ve smyslu článku 8 nařízení č. 4/2009, ani k žádosti o přezkum tohoto rozhodnutí ve věci samé v uvedeném členském státě ve smyslu článku 42 zmíněného nařízení.

47 Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí, který se opírá o tento důvod, totiž úzce souvisí s řízením o výkonu rozhodnutí, jelikož jeho jediným předmětem je zpochybnění částky, do jejíž výše lze rozhodnutí, kterým byla konstatována existence pohledávky výživného, i nadále vykonat, a to na základě důkazů o tvrzeném uhrazení dluhu povinného, které tento povinný předloží a jejichž přípustnost i opodstatněnost musí posoudit soud členského státu výkonu.

48 Ve věci v původním řízení ostatně z ustanovení § 66 AUG vyplývá, že povinný z výživného může vznést námitky pouze na základě okolností, které nastaly po přijetí rozhodnutí, jimž byla konstatována existence pohledávky výživného. Taková ustanovení tedy vylučují, aby bylo možné se na podporu návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí s úspěchem dovolávat okolností, na které povinný z výživného poukazoval před soudem členského státu původu, nebo na ně poukázat mohl.

49 Jak kromě toho v podstatě uvedl generální advokát v bodech 79 až 81 svého stanoviska, závěr uvedený v bodech 46 a 47 tohoto rozsudku nevyvrací okolnost, že ve věci v původním řízení vystupuje takový subjekt veřejné správy, jako je Fond výživného, který ve vztahu k oprávněnému z výživného nahrazuje povinného.

50 V takové věci totiž účast takového subjektu, s níž ostatně počítá čl. 64 odst. 2 nařízení č. 4/2009, souvisí pouze se způsobem uhrazení dlužného výživného a důkazy, které povinný předložil před soudem členského státu výkonu na podporu svého tvrzení, že svůj dluh nepřímo uhradil. Účast takového subjektu nemá žádný vliv na meritum rozhodnutí soudu členského státu původu, který konstatoval existenci pohledávky výživného.

51 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět takto:

– Nařízení č. 4/2009 musí být vykládáno v tom smyslu, že návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podaný povinným z výživného, který směřuje proti výkonu rozhodnutí soudu členského státu původu, jenž povinnost platit výživné konstatoval, a který úzce souvisí s řízením o výkonu rozhodnutí, spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení, jakož i pod mezinárodní příslušnost soudů členského státu výkonu.

– Podle čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009 a relevantních ustanovení vnitrostátního práva je na předkládajícím soudu, aby coby soud členského státu výkonu rozhodl o přípustnosti a opodstatněnosti důkazů předložených povinným z výživného, které mají doložit tvrzení, že povinný svůj dluh z velké části uhradil.

K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností musí být vykládáno v tom smyslu, že návrh na zastavení výkonu rozhodnutí podaný povinným z výživného, který směřuje proti výkonu rozhodnutí soudu členského státu původu, jenž povinnost platit výživné konstatoval, a který úzce souvisí s řízením o výkonu rozhodnutí, spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení, jakož i pod mezinárodní příslušnost soudů členského státu výkonu.

Podle čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009 a relevantních ustanovení vnitrostátního práva je na předkládajícím soudu, aby coby soud členského státu výkonu rozhodl o přípustnosti a opodstatněnosti důkazů předložených povinným z výživného, které mají doložit tvrzení, že povinný svůj dluh z velké části uhradil.

Podpisy.